VIRTSAKIVIPOTILAS

Yleistä

Virtsakivitauti on erityisesti työikäisten miesten sairaus. **Virtsakivet muodostuvat** yleensä **munuaistasolla, ja niitä voi olla munuaisissa, virtsajohtimissa ja virtsarakossa**. Useimmat kivet **muodostuvat kalsiumoksalaatista**, joka on **kalkin ja oksaalihapon yhdiste**. Tärkeä tekijä kivien synnyssä on näiden aineiden korkea pitoisuus virtsassa, jolloin ne kiteytyvät ja kiteet kerääntyvät edelleen kiviksi. Myös virtsateiden rakenteellinen poikkeavuus, esimerkiksi erilaiset ahtaumat, suosivat kivien syntymistä.

Kipu

Virtsakivet ovat tavallisesti kooltaan **pieniä, hiekansirun** kokoisia. Ne voivat aiheuttaa kouristuksenomaista, **voimakasta kipua**. Virtsakivet vaurioittavat helposti limakalvoja ja voivat aiheuttaa verenvuotoa virtsaputkesta. Suurin osa kivistä kulkeutuu munuaisista virtsarakkoon, kipu lakkaa ja kivi poistuu virtsan mukana. Siihen asti kipuja lievitetään **kipulääkkeillä**.

Teidän on hyvä olla liikkeellä, koska pystyasento helpottaa kiven tuloa rakkoon. Teidät ohjataan keräämään virtsaanne erilliseen astiaan, jotta kivi saadaan **näytteeksi** laboratoriota ja tutkimuksia varten. Jos kiveä ei sairaalassa ollessa saatu talteen, sen voi toimittaa puhtaassa purkissa paikkakuntanne terveyskeskukseen toimitettavaksi eteenpäin.

Riittävä juominen

Kaikkien virtsakivitautiin sairastuneiden on huolehdittava **riittävästä juomisesta**. Vuorokaudessa nautitun nestemäärän tulisi olla **yli 2 litraa**, ja vuorokauden virtsamäärän tulisi olla 1-1,5 litraa. Nesteitä tulisi nauttia tasaisesti pitkin päivää ja huomioida hikoilun kautta nestehukkaa edistävät tekijät kuten helteinen sää tai saunominen.

Teidän on jatkossa hyvä nauttia **kohtuullisesti** kalsiumia ja oksalaattia sisältäviä ravintoaineita. Erilaisissa maitotuotteissa on runsaasti kalsiumia, ja oksalaattia on puolestaan teessä, kaakaossa, raparperissa, suklaassa, rusinoissa, pinaatissa, parsassa ja kuivatuissa hedelmissä.

Ongelmatilanteissa

Jos kivi ei tule luonnollista tietä ulos, voidaan se murskata keskussairaalassa leikkaussaliolosuhteissa tähystimen avulla tai yliopistosairaalassa (OYS) erityisellä sähkömagneettihoidolla röntgenissä.

Yhteystiedot

Osasto 4B	**040 149 1241**
Akuuttiklinikka	**040 149 1191**

Tekijätiedot: Kirurgian vuodeosasto 4B
Päivitetty: 15.04.2016
Hyväksyjä: O. Nyberg